

Τό ἔργο τοῦ Ἀστεριάδη συνδέει τή βυζαντινή μέ τή σύγχρονη Τέχνη

Τόν περασμένο Σεπτέμβρη ἡ Ἐθνική Πινακοθήκη πρόφτασε νά τιμήσει τά πενήντα χρόνια ζωγραφικῆς τοῦ Ἀγῆνορα Ἀστεριάδη. Παράδειγμα ἐργατικότητας καί ἠθους, αὐτός ὁ «χαλκέντερος φιλάσθενος», ὅπως τόν εἶπεν, ἔδειξε μέ τό ἔργο του τήν ἀγάπη γιά τά γύρω πράγματα, τή βυζαντινή ζωγραφική, τόν τόπο του, τήν ἱστορία του. Ἀπειρες ἐκθέσεις σημάδεψαν τήν ἐξελικτική του διαδρομή ὄλ' αὐτά τά χρόνια προσθέτοντας στήν ὑπόγραφή του κύρος χωρίς τυμπανοκρουσίες. Τό γεγονός ὅτι ὁ Ἀστεριάδης ἦταν ἰδρυτικός μέλος στίς καλλιτεχνικές ὁμάδες «Τέχνη» καί «Στάθμη», δείχνει τό ἐνδιαφέρον του γιά τήν

πρῶτο στοιχεῖο πού εἰσερχοῦν στόν πίνακά του. Τά δουνά φεύγουν, τραβιούνται πρὸς τά πίσω, εἶναι μάλλον κάπως ἀόριστα, ἐνῶ τά ζῶα εἶναι τοποθετημένα κυρίως γιά νά ζωντανέψουν τόν κάμπο.

Τό ὄραμα τοῦ κάμπου ἔχει καθορίσει καί τήν ὀπτική τοῦ ἔργου του. Οἱ μορφές ἀπλώνονται ἀνετα καί μαζί πειθαρχοῦν σέ μιά ἡρεμῆ διάταξη, πού σέβεται τό ρυθμό τῆς λαϊκῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Στήν πραγματικότητα, ὁ Ἀστεριάδης, δουλεύοντας ἡρεμα κι' ἀθόρυβα, καταγράφει τίς προσπάθειες πού ἔγιναν ἀπό τοῦς Ἕλληνες καλλιτέχνες νά ξαναβροῦν τήν ἰθαγένεια στήν τέχνη τους. Μιά ἰθαγένεια πού δέν ἔχει καμιά σχέση μέ τόν ἀκαδημαϊσμό καί τόν κλασικισμό τῆς Σχολῆς τοῦ Μονάχου, οὔτε καί τίς ἐπιρροές τίς ἐξ ἴσου ἀλλοδαπές τῆς Σχολῆς τοῦ Παρισιῦ. Ὅμως ἡ Σχολή τοῦ Παρισιῦ ἀνοίγει τήν πόρτα πρὸς τά ἔξω, πρὸς τό ὑπαιθρο, τό φῶς καί τό ἑλληνικό περιβάλλον.

Τό θάμπωμα ἀπό τά ἐξ ἑσπερίας φῶτα ἦταν καί εἶναι ἀκόμα ἀναπόφευκτο, ἐνῶ φαίνεται πιά σάν κατόρθωμα ἡ ἀναζήτηση τῶν στοιχείων τοῦ δικοῦ μας πολιτισμοῦ, τῶν χαμένων ἢ ἀπώθημένων ἀπό τό ἐθνικό ὑποσυνείδητο σάν μελαγχολικές μαρτυρίες τῆς μακρόχρονης σκλαβιάς μας. Ἡ ζωγραφική τοῦ Ἀστεριάδη μέ τήν τοιχογραφική της ἀντίληψη, συνδέει τή βυζαντινή παράδοση μέ τή σύγχρονη τέχνη. Ὅ,τι μᾶς ἀποκαλύπτει ὁ ζωγράφος στήν «Πολιτεία» του, εἶναι ἓνα ὄραμα τοῦ κόσμου, πού ἡ χρωματική του χάρη δέν ἀποκλείει τή δραματικότητα. Τήν ἐννοία ὅτι ἡ παρουσία τοῦ ἀνθρώπου στόν πλανήτη ἔχει ἄμεση σχέση μέ τή φύση κι' ὅτι τά ἔργα του, ὅσο σημαντικά κι' ἂν εἶναι, ἔχουν σημαδία τῆς θόρας. Αὐτές, ὅμως, οἱ χυμώδεις εἰκόνας ζωῆς εἶναι ὅ,τι τά μάτια τοῦ καλλιτέχνη ἀποτύπωσαν μέ εὐλικρίνεια: μιά ἀνθρώπινη ἀλληλεγγύη.

ΤΗΣ Β. ΣΠΗΛΙΑΔΗ

προώθηση τῶν καλλιτεχνικῶν προβλημάτων στόν ἑλληνικό χώρο, θεωρητικά καί πρακτικά. Ἀλλά, ὅπως πολλοί καλλιτέχνες διερευνοῦν ὅλες τίς δυνατότητες τῆς τέχνης τους, ὁ Ἀστεριάδης ἀσχολήθηκε καί μέ ἄλλους παρεμφερεῖς τομεῖς, ὅπως τή διακοσμητική κερραμική, τή σκηνογραφία, τήν εἰκονογράφηση βυζαντινῶν ἐκκλησιῶν. Δέν εἶναι λίγες οἱ ἐκκλησίες ὅπου θά μπορούσε νά βάλει τήν παραδοσιακή ἀγιογραφική ὑπογραφή «χείρ Ἀστεριάδου ἐποίει».

Μιά ἀπό τίς ὠραιότερες εἰκονογραφημένες ἐκδόσεις πού ἔχουν κυκλοφορήσει στόν ἑλληνικό χώρο, εἶναι τό σπῆτι τοῦ Σβάρτς, στ' Ἀμπελάκια, ἔργο τοῦ Ἀστεριάδη καί μαρτυρία γιά ἓνα ἀρχιτεκτονικό στυλ μεγάλης ὁμορφιάς. Ἡ Θεσσαλία γενικά καί τό τοπίο τῆς ἔχουν καταγραφῆ μέ θερμή ἐπιμέλεια στό ἔργο τοῦ Ἀστεριάδη. Ὁ ζωγράφος αὐτός ἔχε, στοὺς πίνακές του «τό ὄραμα τοῦ κάμπου», εἶχε πεῖ ὁ Γιάννης Μηλιάδης στ' ἀ 1961. Ὁ κάμπος ἀπασχόλησε τόν καλλιτέχνη μέ τρόπο βαθύτατο καί ὀριστικό. Εἶναι τό